

Bilag.Præstelønningskommissionen af 1918.

Kjøbenhavn, den 7. Februar 1919.

Med Skrivelse af 23. f. M. har det høje Ministerium tilstillet Udvalget et Udkast til Forslag til Lov om Afhændelse af de til Præsteembederne henlagte Jorder til Oprettelse af Husmandsbrug og udbedt sig en Erklæring over samme fra Udvalget. Ved Forelæggelsen gjorde Formanden Udvalget bekendt med, at det ikke var Tanken, at Udvalget skulde udtale sig om Lovens Hovedprincip for Afhændelsen af Præstegaardene som Rentegaarde uden Udbetaling af Købesum eller om Princippet for Beregningen af Købesummen, hvoraf Renten skal svares, idet disse Principper, saaledes som de findes angivne i Lovforslaget, er antagne af Regeringen og vil blive søgt gennemførte af denne ikke blot for Præstegaardenes Vedkommende, men ogsaa for andre Jorder, saa at det foreliggende Udkast kun er et enkelt af et Komplex af Lovforslag, der samtidig vil blive fremsat for Rigsdagen, og i hvilke derfor de nævnte Principper maagaar uforandret igen i hvert enkelt Lovforslag. Derimod var det Ministeriets Tanke med Forelæggelsen af Udkastet for Udvalget at give dette Lejlighed til at udtale sig om de Bestemmelser i Udkastet, der vedrører Sikring af Præsteembedernes Økonomi og den Erstatning, som Statskassen eventuelt skal udrede, saavel som angaaende Spørgsmaalet om den Jord, der efter Udkastet skal kunne blive ved Embedet.

Saaledes foranlediget skal Udvalget tillade sig at udtale følgende:

At Bestemmelserne om eventuelt Salg af Præstegaardsjorderne er udsondret som et særligt Lovforslag og ikke er slaaet sammen med Bestemmelserne om Salg af Jord i offentlig Eje i Almindelighed, kan Udvalget kun udtale sin Tilfredshed med. Man ser heri en Anerkendelse af den Rolle, som disse Jorder spiller for Præsteembedernes Økonomi, og af den Betydning, som det har for denne, at de Midler, der gennem Præstegaardsjorderne fra gammel Tid har været henlagt til Præsteembedernes Aflægning, ogsaa efter Jordernes — i alt Fald delvis — Omsætning til Kapital, forbliver ved disse og i saa vidt Omfang som muligt administreres af de samme Myndigheder, til hvem Lønningsmidlernes Administration iøvrigt er henlagt. Kun ved at samle Reglerne om Præstegaardsjordernes Salg i et Lovforslag for sig bliver det ogsaa muligt at danne sig et sikkert Overblik over de Tilfælde, hvor det kan være berettiget at kræve Erstatning fra Statskassen for de Tab, Lønningsfondene maatte komme til at lide ved de Dispositioner over Præstegaardsjorderne, som Lovudkastet forudsætter. Lovudkastet, som det foreligger, indeholder allerede nogle Tilfælde, i hvilke der tilsiges Erstatning fra Statskassen; vi skal tillade os senere hen ved Gennemgang af Lovforslagets Enkeltheder at opstille nogle andre Tilfælde.

Iøvrigt har der indenfor Udvalget været nogen Uoverensstemmelse om det Spørgsmaal, i hvilket Omfang man var berettiget til at opstille Krav om Erstatning fra Statskassen uden at rokke ved de Hovedprincipper, som det gennem Formanden er meddelt Udvalget er antagne af Regeringen og vil blive søgt gennemførte af denne ikke blot i nærværende, men ogsaa i andre med dette sammenhørende Lovforslag.

Fra een Side er saaledes det Spørgsmaal blevet rejst, om Lønningsfonden kan antages at ville faa Jordværdien rimeligt godtgjort ved en Beregning af Købesummen paa Grundlag af Jordskyldsvurderingen. Det er i saa Henseende blevet anført, at Jordskyldsvurderingen, hvis Formaal først og fremmest er at